



PERÄMEREN RANNIKON KALATALOUSSTRATEGIA

RAPORTTI -TAMMIKUU 2021

KALATALOUSRYHMÄN KOKOONPANO

KALATALOUSSTRATEGIAN EDISTYMINEN

- rahoitus ja rahan käyttö

KALATALOUSSEKTORIN YRITYKSET

KALATALOUSRYHMÄN HANKKEET

EMKR-TUKIEN KÄYTTÖ

- tukitasot
- tuet eri toimenpiteissä
- investointituet kunnittain
- investointituet kalastukseen

KAKE-HANKKEEN TOIMINTAA

TULEVA OHJELMAKAUSI

MISTÄ LISÄÄ KALASTAJIA

HAASTE ALUEEN KUNNILLE!



PERÄMEREN RANNIKON
KALATALOUSRYHMÄ



Oulun Seutu

KALATALOUSRYHMÄ



Varsinainen jäsen

Minna Pekuri, Oulu
Kalakauppa

Timo Matinlassi, Simo/Kemi
Kaupallinen kalastus, matkailu

Kari Heinikoski, Kemi
Kaupallinen kalastus, SAKL

Lauri Halonen, Oulu, pj.
Kaupallinen kalastus

Marko Välimäki, Hailuoto
Kaupallinen kalastus

Timo Karjalainen, Oulu
Vesiviljely

Heikki Eskola, Siikajoki
Kaupallinen kalastus

Harri Lahti, Kokkola
Kaupallinen kalastus

Juha Tilus, Kalajoki
Kalan jalostus, kaupallinen kalastus

Vesa Rantanen, Oulu
*Perämeren kalatalous-
yhteisöjen liitto ry*

Piia Karttunen, Oulu
Oulun Seudun Leader

Ryhmän varajäsenet

Matti Linnatie, li
Vesiviljely, kaupallinen kalastus

Eero Väätäjä, li
Kaupallinen kalastus

Unto Rekilä, Oulu
Kaupallinen kalastus, tekniset innovaatiot

Juhani Ervasti, Oulu
Kaupallinen kalastus

Martti Rantoharju, Raahe
Kaupallinen kalastus, matkailu

Lasse Huhtala, Kokkola
Kaupallinen kalastus

Esa Pirkola, Kalajoki
Kaupallinen kalastus, matkailu

Pasi Anttila, Perämeren kalatalous-
yhteisöjen liitto ry

Pirjo Hongisto, Liminka
Oulun Seudun Leader

Kalatalousneuvoja

Iiro Majuri

p. 040-7597 505

iiro.majuri@oulunseudunleader.fi

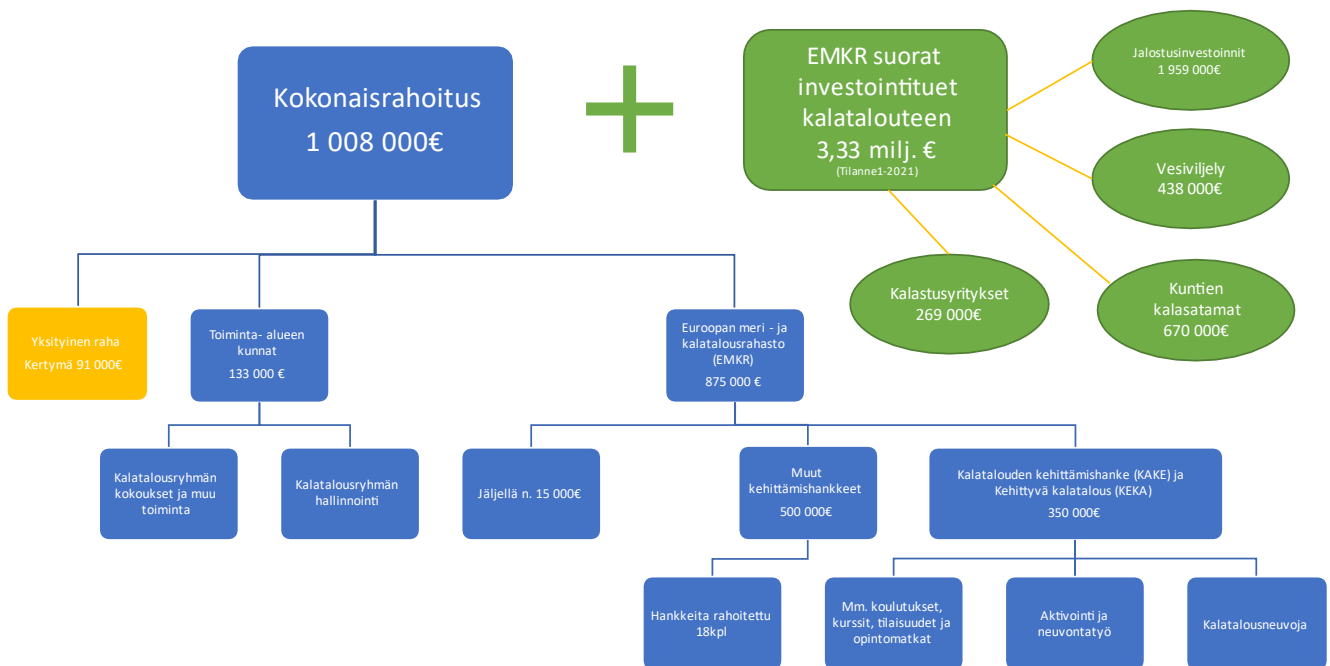
PERÄMEREN RANNIKON KALATALOUSSTRATEGIAN EDISTYMINEN

Perämeren rannikon kalatalousryhmä on yksi manner-Suomen yhdeksästä kalatalousryhmästä, joiden tehtävänä on kehittää alueensa kalataloutta. Perämeren rannikon kalatalousryhmän toiminta alue kattaa rannikon kunnat Kokkolasta Tornioon (pois lukien Keminmaa), yhteensä 13 kuntaa. Rahoitus kalatalousryhmän toimintaan tulee Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta (EMKR) sekä alueen kunnilta. Lisäksi strategian toteuttamiseen käytetään EMKR:n suoria tukia investointien osalta. Perämeren rannikon kalatalousryhmä toimii [Oulun Seudun Leaderin](#) alaisuudessa.

Strategian toteuttamista ohjaa kalatalousryhmä, joka koostuu alan toimijoista; kalastajista, jalostajista, järjestötoimijoista ja kunnan edustajista. Kalatalousryhmän rahoituskehiksestä voidaan rahoittaa mm. kehittämishankkeita, koulutuksia ja opintomatkoja.

Nykyistä ohjelmakautta on toteutettu vuodesta 2016 alkaen. Virallisesi ohjelmakausi päättyy vuoden 2020 loppuun, mutta seuraavan ohjelmakauden viivästymisen myötä kuluva ohjelmakauden rahoja jaetaan vielä ainakin vuoden 2021 ajan.

Kalatalousstrategian rahoitus ja rahan käyttö



KALATALOUSSEKTORI PERÄMEREN RANNIKOLLA

Kaupallista kalastusta tapahtuu pitkin Perämeren rannikkoa. Koko alueella rekisteröityneitä kaupallisia kalastajia on noin 650, joista puolet toimii aktiivisesti. 1-ryhmän kaupallisia kalastajia (kalastustoiminnan liikevaihto ylittää 10 000€ vuodessa) on noin 80.

Perämeren rannikon kunnissa toimii kymmenkunta merkittävää kalanjalostusyritystä, joiden yhteenlaskettu liikevaihto on noin 210 miljoonaa euroa ja ne työllistävät yli 400 henkilöä.

Vesiviljely yrityksiä on kolme. Kasvatuspaikat ovat Kuivaniemen Vatungissa ja Haukiputaan Martinniemiessä. Perämeri soveltuu erinomaisesti kalankasvatukseen ja tulevaisuudessa viljelymäärät lisääntyvät merkittävästi Martinniemen 1 miljoonan kilon luvan myötä.

KALATALOUSRYHMÄN RAHOITTAMAT HANKKEET

Hanke	Hallinnoija	Kokonais- budjetti	Tuki-%	Myönnetty tuki €	Toteuma	Tila
Kalatalouden kehittäminen, KAKE-hanke	Oulun Seudun Leader ry	285 000 €	100 %	285 000 €	285 000 €	Käynnissä
Kesäsiikaselvitys ja kesäsiian palauttaminen Perämerelle	Osuuskunta Team Kala	20 854 €	80 %	16 683 €	16 291 €	Päättynyt
Nahkiaisien viljely lähiruuaksi ja emonahkaisiksi esiselvityshanke	Osuuskunta Team Kala	20 354 €	80 %	16 283 €	14 662 €	Päättynyt
Samaa saalista jakamassa- Kalastuksen ja hyljekantojen säätelyn yhteensovittaminen Perämerellä-hanke	Perämeren Kalatalousyhteisöjen Liitto ry	11 917 €	90 %	10 725 €	5 710 €	Päättynyt
Kuomullinen peräkärri	Kokkolan Kalamarkkinayhdistys ry	2 400 €	60 %	1 440 €	1 440 €	Päättynyt
Baltic Sea seal and cormorant TNC project	ESKO Etelä-Suomen kalatalousryhmä	18 950 €	100 %	18 950 €	15 950 €	Käynnissä
Sähköiset myyntikanavat kalan suoramyyntinä -valmennus	Rieska-Leader ry	70 000 €	100 %	70 000 €	60 500 €	Päättynyt
Pyydyksestä pöytään -Markkinoinnin, kalastajien verkostoitumisen ja jalostusosaamisen kehittämishanke	Kemi-Tornionlaakson koulutus kuntayhtymä Lappia	53 028 €	91,67 %	48 611 €	48 000 €	Käynnissä
Laiturin korjaus Södra Trutklippan Kokkola	Kokkolan Kalastajainseura ry, Karleby Fiskarefille rf	16 080 €	60 %	9 648 €	9 648 €	Päättynyt
Hyljetietoverkko-tiedotushanke Perämeren hyljetilanteesta	Perämeren Kalatalousyhteisöjen Liitto ry	66 968 €	90 %	60 271 €	53 913 €	Päättynyt
VAELLUSSIIAN TULEVAISUUDEN TURVAAMINEN	Osuuskunta Team Kala	31 385 €	79,40 %	24 920 €	22 514 €	Päättynyt
Nenän kämpän kunnostus	Oulunsalon Kalastajainseura r.y.	11 330 €	60 %	6 798 €	6 791 €	Päättynyt
Kuoreesta gourmeeta	Oulun ammattikorkeakoulu Oy	65 274 €	80 %	52 219 €	52 219 €	Päättynyt
Kalatalo säilytys- ja huoltotilat	Pyhäjoen kalastajainseura ry	40 254 €	60 %	24 152 €	20 446 €	Päättynyt
KEKA- Kehittyvä kalatalous	Oulun Seudun Leader ry	132 000 €	100 %	132 000 €	132 000 €	Käynnissä
Elävän kalan kuljetuksen uudet menetelmät	Laitakarin kala Oy	24 000 €	60 %	14 400 €	- €	Ei toteudu
Keväinen talvipäivä kotimaisen kalan merkeissä	Riuttu Fisk Oy	11 300 €	60 %	6 780 €	- €	Siirtynyt
Hylje&merimetso, tiedottaminen	ESKO Etelä-Suomen kalatalousryhmä	13 000 €	100 %	13 000 €	- €	Valmistelussa
Vaellussiika jatkohanke	Osuuskunta Team Kala	29 000 €	90 %	26 100 €	26 100 €	Käynnissä
Hyljekarkottimen käyttö verkkopyynnissä	MeriArskala Oy	8 830 €	60 %	5 298 €	5 298 €	Käynnissä
Pyydysten huoltoluisa Maakallaan	Maakallan kalastajainyhteisö	8 330 €	60 %	4 998 €	4 998 €	Alkamassa
Lähikalaa ammattikeittiöihin	ProAgria Oulu -Maa- ja kotitalousnaiset	80 100 €	100 %	80 100 €	80 100 €	Valmistelussa
		1 020 354 €		928 377 €	861 580 €	

Jäljellä - 53 377 € 13 420 €

"Toteuma" -sarakeessa keltaisella oleville hankkeille ei ole vielä haettu viimeistä maksuerää, joten niiden euromääräinen toteutuminen ei ole vielä lopullinen.

Lisätietoja kalatalousryhmän hankkeista <https://www.oulunseudunleader.fi/fi/kalatalous/hankkeet15-20>.

EUROOPAN MERI- JA KALATALOUSRAHASTON TUKIEN KÄYTTÖ

Euroopan meri- ja kalatalousrahasto tarjoaa hyvät mahdollisuudet investointitukiin kalatalouden sektorille. Investointitukia on tarjolla niin julkisten kalasatamien kehittämiseen kuin kalataloussektorin yrittäjille. Tällä ohjelmakaudella kalatalousryhmän rahoituskehystä ei ole voinut käyttää yksityisten investointien rahoittamiseen lainkaan, joten investoinnit on toteutettu suoraan ELY-keskuksista. Kalatalouden kehittämishankkeella on tehty paljon neuvonta- ja aktivointityötä liittyen investointitukien hakemiseen. Hankkeen puitteissa on neuvottu ja aktivoitu alueen kalatalouden yrittäjiä ja kuntia rahoituksen haussa.

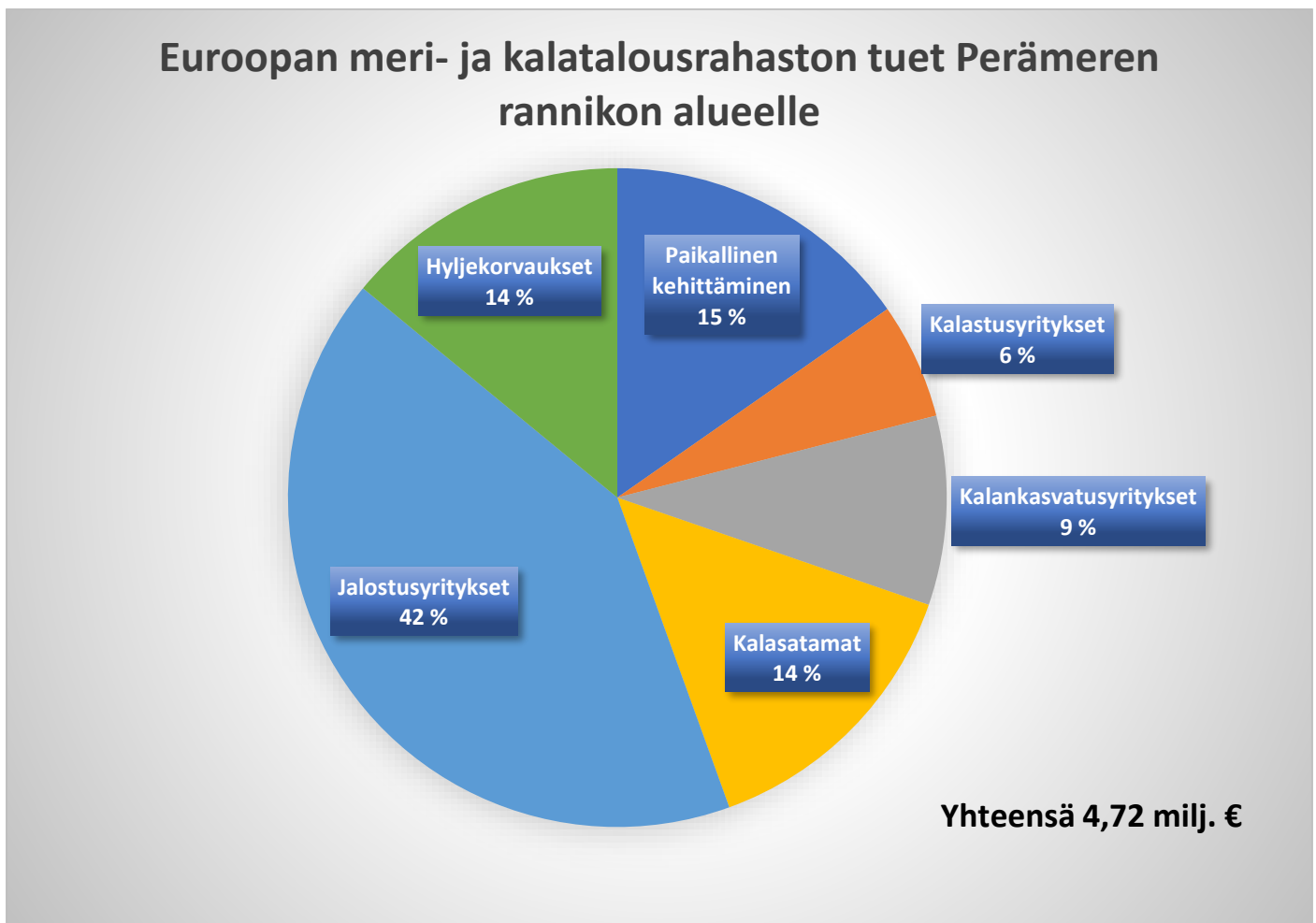
Alla perustukitasot eri investoinneille:

- Julkiset kalasatamat 60-80%
- Kaupallinen kalastus 40-50%
- Vesiviljely 40%
- Kalatuotteiden jalostus 20%

Lisätietoja EMKR tukimahdollisuuksista <https://merijakalatalous.fi/tuen-hakeminen/>

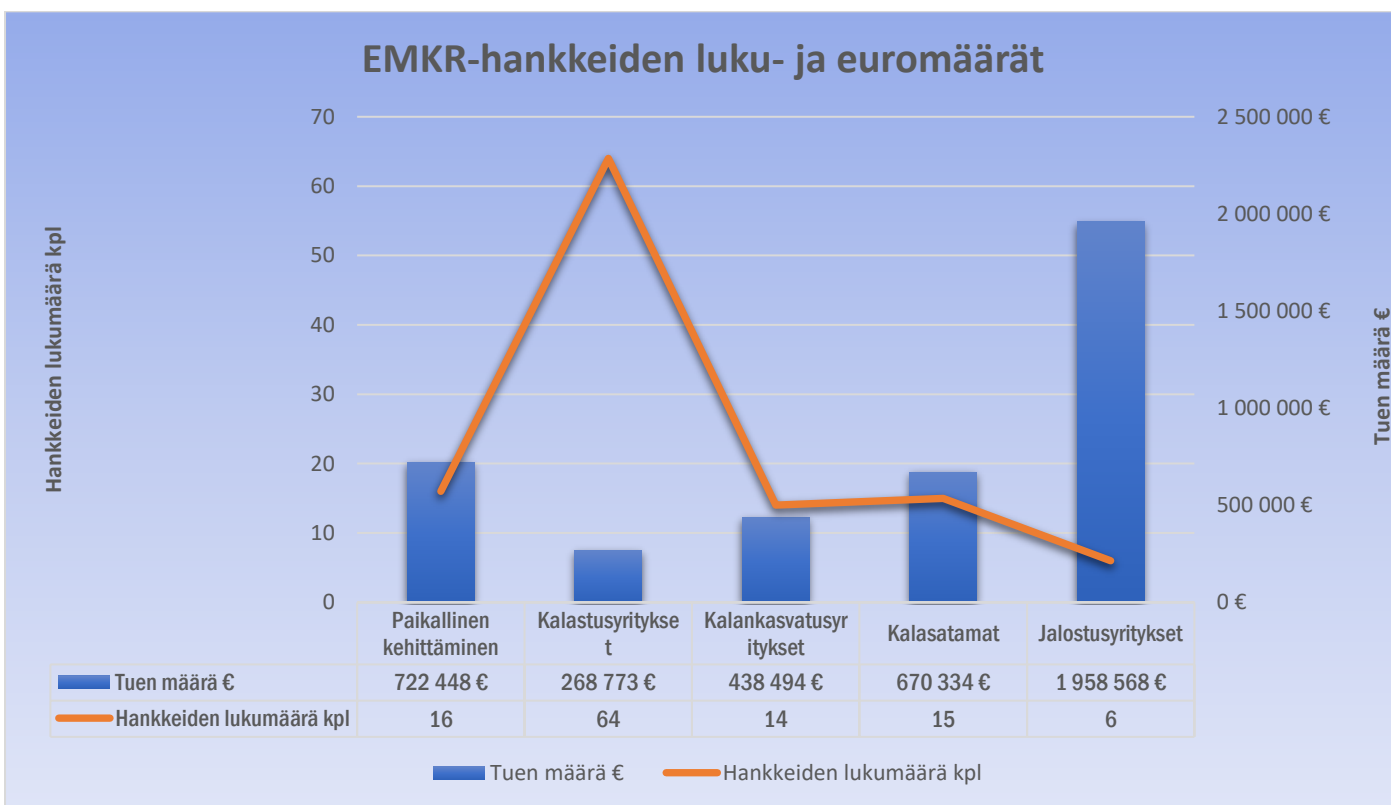
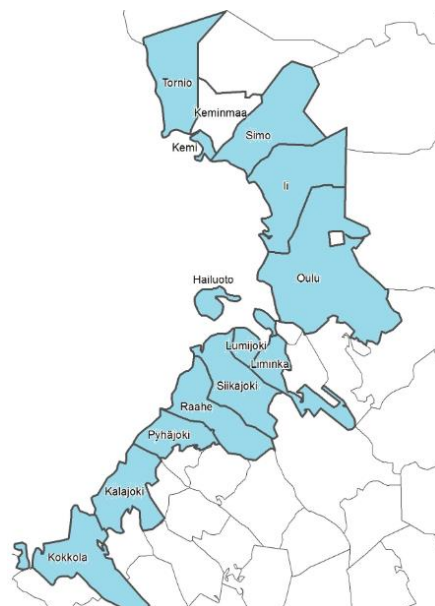
Tai suoraan kalatalousneuvojalta iiro.majuri@oulunseudunleader.fi, p. 040 7597 505

Tutustu myönnettyihin EMKR-tukiin [täällä](#).



Perämeren rannikolle on tällä ohjelmakaudella myönnetty EMKR-tukea yhteensä 4,06 miljoonaa euroa. Yhteensä myönteisiä tukipäätöksiä on 115 kp. Lisäksi hyljekorvauksia on myönnetty yhteensä 663 000€, 210 kpl (tilanne 1-2021).

Investointituet kunnittain		
Tornio	18 753 €	3
Keminmaa	58 541 €	5
Kemi	81 233 €	11
Simo	40 347 €	2
Ii	561 155 €	21
Oulu	2 575 909 €	24
Hailuoto	37 874 €	7
Liminka	- €	0
Lumijoki	15 122 €	2
Siikajoki	80 219 €	12
Raahе	29 359 €	5
Pyhäjoki	32 386 €	2
Kalajoki	312 453 €	8
Kokkola	215 268 €	13
Yhteensä	4 058 618 €	115



Määrällisesti eniten investointituissa on kalastajien pieniä investointihankkeita. Euromääräisesti ylivoimaisesti suurin osa tuesta on myönnetty isoihin jalostusinvestointeihin sekä kalasatamien kehittämisinvestointeihin. Kalastuksen osalta EMKR-tukiin ovat oikeutettuja 1-ryhmän kaupalliset kalastajat, eli kalastajat, joiden kalastustoiminnan vuotuinen liikevaihto ylittää 10 000€.

KAKE-HANKKEEN TOIMINTAA KULUVALLA OHJELMAKAUDELLE

Kurssit ja koulutukset:

Hygieniapassikoulutuksia 3kpl
Vuokraveneenkuljettajakurssi
Kalastusaluksen kuljettajakirja B -kurssi
Kalastusaluksen turvallisuuskurssi 2 kpl
Ensiapukurssi kaupallisille kalastajille
Rysän rakennus ja korjaus -kurssi, Kokkola
Troolin korjaus ja rakennus -kurssi, Ii

Tapahtumat ja tilaisuudet, jotka KAKE-hanke on järjestänyt tai ollut mukana:

Koululaispäivät
Likis-lähiuoka markkinat (kalaosuus)
Kalariihi
Lähiuokatreffit
EMKR-infotilaisuudet
Kala-illat



Opintomatkat ja yritysvierailut:

Kerimäki

- Kerimäen kalatalo Oy

Pohjois-Tanska

- Sintef Flumetank, Hirtshals
- Cosmos Trawl AS, Hirtshals
- TorMo Trawl AS, Hirtshals
- Hirtshals Fiskeauktion ApS, Hirtshals
- Isafold -trootari, Hirtshals
- Fornaes Ship Recycling, Grenå

Kuhmo, Lentuajärvi

- Keijo Kilponen -ammattikalastaja

Ruotsi

- Guldhaven Pelagiska Ab, Kalix
- Nordkust Marina Varvs Ab, Båtskärsnäs
- Allan Luthström -ammattikalastaja, Nikkala

Viro

- Mg-Trading Oy, Espoo
- M.V. Wool Oü, Tallinna
- Fisheries Information Center, Pärnu
- Liu Fish Oü, Pärnu

- AS JAPS, Pärnu
- Viitanet Oü, Tallinna

Kuusamo & Lokka

- Kuusamon luonnonkala Oy
- Kuusamon kalanjaloste Oy
- Lokan luonnonvara osuuskunta

Ammattikalastusmessut, Parainen

- Säkylän Pyhäjärven hoitoyhdistys Ry

Pohjanmaa ja Ruotsi

- Scandinet Oy, Uusikaarlepyy
- Oy Lindeman Ab, Raippaluoto
- Brama Oy, Vexala
- Maskin&Marin Ab, Harmångers

Koillismaa

- Luonnonravintolammikko viljely, Olli Männikkö
- Kitkan herkku Oy
- Kuusamon kalajaloste Oy

TULEVA OHJELMAKAUSI

Seuraavan ohjelmakauden valmistelua on alettu hiljalleen tekemään ja saatetaan loppuun vuoden 2021 aikana. Nykyisen ohjelmakauden rahoja voidaan vielä jakaa ainakin 2021 ajan, todennäköisesti pidempäänkin. Tämänhetkisen aikataulun mukaan uuden ohjelmakauden (2021-2027) rahat olisivat käytössä vuoden 2022 alusta alkaen. Alueen yrityksiä, kuntia ja muita sidosryhmiä tullaan kuulemaan tulevan kauden strategiaa valmisteltaessa yleisissä tilaisuuksissa vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla. Kalatalousstrategian kuntarahojen osalta muutamme maksuperusteita niin, että jatkossa

MISTÄ LÖYDÄMME UUSIA KALASTUSYRITTÄJIÄ?!

Rannikkoalueen kaupallisen kalastuksen haasteena on koko ajan vähenevät kalastusyrittäjät. Tällä hetkellä yrittäjien keski-ikä on n. 60-vuotta ja usea kalastaja lopettaa toimintansa seuraavien 5-10 vuoden aikana. Näistä monet yritykset ovat kannattavia, mutta jatkajaa ei alan erityisluontoisuuden vuoksi ole näköpiirissä.

Useilla alueilla Suomessa on kalatalousryhmien tuella toteutettu kalastajien rekrytointihankkeita, ja ne ovat osoittautuneet menestyksekkäiksi niin kunnan imagon kuin uuden yritystoiminnan synnyttämisen kannalta. Näistä parhaana esimerkkinä [kalastajien rekrytointihanke Sodankylässä](#), jossa kuntaan on saatu toistakymmentä uutta asukasta pelkästään lisääntyneen kalastuksen vaikutuksesta.

Myös merialueelle tarvitaan kipeästi uusia kalastusyrittäjiä, ettei elinkeino näivety ja osaaminen häviä. Näkymät kalatalouden sektorilla ovat hyljetilannetta lukuun ottamatta hyvät. Perämeren kalakannat ovat vähintäänkin kohtalaisessa kunnossa ja kalalle on kova kysyntä. Perämeren rannikon kalatalousryhmä kannustaa alueensa kuntia kalastajien rekrytointihankkeiden käynnistämässä.

- Kalatalousryhmän hankkeista apua uusien kalastajien rekrytointiin
- Yhteistyö kuntien yritys-/kehittämispalveluiden kanssa

Kunta	Kaikki kaupalliset kalastajat	1. ryhmän kaupalliset kalastajat (arvio)
Tornio	32	5
Kemi	20	5
Simo	12	3
Ii	59	9
Oulu	119	13
Hailuoto	51	10
Liminka	9	1
Lumijoki	14	2
Siikajoki	28	6
Raahe	68	3
Pyhäjoki	27	1
Kalajoki	100	10
Kokkola	114	13
Yhteensä	653	81

LISÄTÄÄN PAIKALLISEN KALAN KÄYTTÖÄ JULKISISSA HANKINNOISSA

Korona-kriisi on herättänyt meidät miettimään huoltovarmuuden turvaamista. Perämeren rannikon kunnista lähes jokaisella kunnalla olisi mahdollista olla hyvin pitkälle omavarainen kalan suhteen. Kalan omavaraisuus asteen nostaminen piristää elinkeinoa, tuo työpaikkoja ja verotuloja kuntaan. Tälle hetkellä suomalaisten syömästä kalasta vain n. viidennes on kotimaista kalaa.

Perämeren rannikon kalatalousryhmä haastaa kaikki toiminnassa mukana olevat kunnat korvaamaan ulkomaisen kalan paikallisella kalalla vähintään joka viidennessä ateriasa.

Ohessa pieni laskelma, mitä tästä paikallisen kalan käyttöasteen nostamisesta seuraisi:

360 000 ihmistä Perämeren rannikon kalatalousryhmän alueella

14kg meidän syömä kalamäärä keskimäärin vuodessa

80% ulkomailta tuodun kalan määrä kokonaiskulutuksesta

12,5% syömästämme kalasta kulutetaan julkisen sektorin aterioissa



$360\,000 * 14 * ,125 = 630\,000\text{ kg}$ kalan kulutus julkisissa keittiöissä

$,8 * 630\,000\text{kg} = 504\,000\text{ kg}$ ulkomaista kalaa

$504\,000 * ,2 = 100\,800\text{ kg}$ lisää paikallista kalaa kuntalaisille



100 800kg

vastaa noin 10% lisäystä Perämeren rannikon kalastuksen ja vesiviljelyn kokonaistuotantoon

!

Kyseinen lisäys piristäisi elinkeinoa tuntuvasti, toisi paikallisille kalastajille ja jalostajille lisää työtä sekä auttaisi meitä hyödyntämään paremmin suurelta osin vajaasti hyödynnetyt kalakantamme. Lisäksi kalastus on ainoa tehokas keino poistaa ravinteita merestä, joten lisäämällä paikallisen kalan käyttöä, ehkäisemme samalla oman merialueemme rehevöitymistä. Ja tietenkin samalla saisimme erittäin terveellistä ja lähes hiilineutraalia lähiruokaa.

Työkaluja tavoitteen saavuttamiseksi:

- Kunnan, kalastajien ja kalanjalostusyriyten yhteistyön tiivistäminen
- Kuntien kalasatamien varustelu tukemaan tavoitetta
 - Perkaus-, halkaisu- ja massanteko koneet
 - Pakkauskoneet (vakumointi)
 - Pakastusmahdollisuuksien parantaminen
 - MAHDOLLISTETAAN KUNTIEN HANKINNAT SUORAAN KALASTAJILTA
- Kalatalousryhmän kehittämishankkeilla toiminta alkuun



Kysymyksiä tai ideoita kalatalouden kehittämiseen tai EMKR-tukiin liittyen?

Ota yhteyttä kalatalousneuvojaan:

Kalatalousneuvoja

Iiro Majuri

iiro.majuri@oulunseudunleader.fi

040-7597 505

Seuraa kalatalousryhmää ja Perämeren kalataloutta Facebookissa:

<https://www.facebook.com/peramerenkalatalous/>

<https://www.facebook.com/peramerenkalaa/>